

Dokumenty

NOTA RZĄDU POLSKIEGO DO RZĄDÓW PAŃSTW NATO

W dniach 19—25 lipca br. szefowie polskich placówek dyplomatycznych złożyli rządowi Stanów Zjednoczonych, W. Brytanii, Francji, Belgii, Danii, Grecji, Holandii, Islandii, Kanady, Luksemburga, Norwegii, Turcji i Włoch noty jednobrzmiącej treści.

Odpowiedzi państw NATO na notę polską zapoczątkowała w dniu 1 sierpnia br. nota rządu duńskiego, wręczona ambasadzie polskiej w Kopenhadze. Większość państw spośród 13-tu, którym doręczono polską notę, przekazała swe odpowiedzi do końca sierpnia 1960 r. Nota Polski wywołała szerokie echo za granicą. Prasa państw socjalistycznych omawiając polską notę wyraża pełne poparcie dla stanowiska rządu polskiego.

Poniżej podajemy tekst noty skierowanej do rządu Stanów Zjednoczonych¹:

I

Rząd Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej niejednokrotnie zwracał uwagę rządowi państw — uczestnikom NATO, a wśród nich i rządowi Stanów Zjednoczonych na niebezpieczeństwa, którymi grozi polityka obecnego rządu NRF pokojowi i interesom wszystkich narodów — a wśród nich w niemiejszym stopniu narodom państw — członków NATO, zwłaszcza sąsiadujących z NRF.

Rząd Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej wskazywał na niebezpieczeństwo dążeń odwetowych NRF, zmierzających do rewizji granicy zachodniej Polski na Odrze i Nysie Łużyckiej.

Rząd polski zwracał uwagę na stale rosnące poparcie udzielane tym dążeniom ze strony rządu NRF.

Rząd Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej przestrzegał przed niebezpieczeństwem zbrojeń, a zwłaszcza zbrojeń w najnowocześniejsze bronie raketowo-jądrowe armii zachodnioniemieckiej.

Rząd Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej wykazywał, że pomoc państw NATO w budowie potęgi militarnej NRF i uchylanie się rządów większości państw — uczestników NATO od jasnego uznania granicy zachodniej Polski na Odrze i Nysie Łużyckiej jako faktu przesądzonego, są pomocą dla odwetowych i rewizjonistycznych sił zachodnioniemieckich, umacniają ich pozycję w NRF i w NATO i zachęcają te siły do coraz bardziej agresywnych poczynań.

Rząd Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej przestrzegał, że taka polityka ze strony rządów wielu państw-uczestników NATO może w rezultacie doprowadzić do nowego konfliktu zbrojnego w Europie, w który państwa te mogą zostać wciągnięte niezależnie od swych intencji.

II

Odpowiedzialni politycy niektórych państw paktu atlantyckiego, a między innymi i Stanów Zjednoczonych, usiłowali tłumaczyć rządowi Polskiej Rzeczypospo-

¹ „Trybuna Ludu“ z 28 lipca 1960 r.

litej Ludcwej, że wyolbrzymia on te niebezpieczeństwa. Starali się oni przekonać rząd Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, że rząd NRF, a w szczególności kanclerz Adenauer, nie podziela poglądów zachodnioniemieckich kół rewizjonistycznych i nie udziela im poparcia. Powtarzali, że pakt atlantycki ma charakter obronny i że nie udzieli on pomocy agresywnym aspiracjom występującym w NRF, starali się pomniejszać niebezpieczeństwo zbrojeń zachodnioniemieckich, powtarzali znaną tezę, że przynależność NRF do NATO krępuje i hamuje agresywne tendencje w tym kraju.

Jeśli chodzi o granicę zachodnią Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej — wielu z nich dawało wyraz przekonaniu o jej ostatecznym charakterze, lecz poza prezydentem Republiki Francuskiej, nie zajęło w tej sprawie publicznie jasnego stanowiska, które mogłoby przekreślić rachuby agresywnych kół NRF.

Fakty jednak coraz bardziej bezspornie przeczyły i przeczą wyżej przedstawionej argumentacji.

III

W ostatnich tygodniach wzmogły się wyraźnie w NRF manifestacje skierowane przeciwko zachodniej granicy Polski. Udział w tych manifestacjach członków i oficjalnych przedstawicieli rządu NRF z kanclerzem Adenauerem i ministrem obrony Straussem na czele przybrał przy tym takie rozmiary i formy, że powtórzenie tezy o rzekomym braku poparcia rządu NRF dla zachodnioniemieckich sił rewizjonistycznych — musiałoby narazić ludzi, którzy by się tego podjęli, na uzasadnione podejrzenia o świadome wprowadzanie w błąd własnego narodu i opinii światowej. Dzisiaj jest już rzeczą jasną dla wszystkich, że rewizjonistyczne roszczenia terytorialne są częścią oficjalnego programu polityki rządu NRF.

IV

Dnia 10 lipca 1960 r. odbyło się w Düsseldorfie spotkanie tzw. „ziomkostwa Prus Wschodnich”.

Kanclerz NRF Konrad Adenauer wygłosił tam znane przemówienie opublikowane również w oficjalnym Biuletynie Urzędu Prasy i Informacji Rządu NRF.

Przemówienie to stało się oficjalną deklaracją uznania przez rząd NRF programu odwetowych, agresywnych sił zachodnioniemieckich.

Rząd Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej zwraca z naciskiem uwagę na następujące oświadczenie, zawarte w tym przemówieniu:

„...Możemy żywić nadzieję, że jeśli stać będziemy wiernie i mocno na gruncie tych dóbr, na gruncie pokoju i wolności oraz wiernie i mocno stać będziemy przy naszych sojusznikach, jak oni stoją przy nas, to wtedy przywrócone będą wreszcie kiedyś światu pokój i wolność i tym samym także wam wasz piękny kraj ojczysty, Prusy Wschodnie”. („Bulletin des Presse- und Informationsamtes der Bundesregierung” z 12 lipca 1960 r. nr 126, s. 1257 i 1258).

Kanclerz NRF liczy więc najwyraźniej na poparcie NATO jako paktu wojskowego (o czym świadczy choćby wyrażenie „sojusznicy”) dla zachodnioniemieckich prób „przywrócenia” Niemcom ziem polskich.

W związku z tym rząd Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej uważa za konieczne zwrócić się do rządów państw-uczestników paktu atlantyckiego z prośbą o odpowiedź na następujące pytania:

1. Czy istnieją w ramach NATO lub w stosunkach bilateralnych między Stanami Zjednoczonymi a NRF jakiekolwiek oficjalne lub nieoficjalne zobowiązania do udzielenia pomocy NRF w jej roszczeniach terytorialnych wobec Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej?

2. Czy zdaniem rządu Stanów Zjednoczonych istnieją w stosunkach między Stanami Zjednoczonymi a NRF jakiekolwiek inne podstawy, które mogłyby upo-

ważnić kanclerza Adenauera do użycia wyżej przytoczonych sformułowań w odniesieniu do części terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej?

3. Czy w szczególności wyżej cytowane oświadczenie kanclerza Adenauera dotyczące części polskiego terytorium zostało dokonane za wiedzą lub aprobatą rządu Stanów Zjednoczonych?

4. Biorąc pod uwagę znane i nieodmienne stanowisko rządu i narodu polskiego i sojuszników Polski, że granica na Odrze i Nysie Łużyckiej jest granicą ostateczną, że żadne roszczenia rewizjonistyczne bez względu na formę ich przedstawiania nie są i nigdy nie będą przez Polskę, a także jej sojuszników uznane i że wobec tego próby zmiany istniejącego stanu terytorialnego Polski oznaczałyby konflikt zbrojny, jak rząd Stanów Zjednoczonych ustosunkowuje się do roszczeń NRF w stosunku do terytorium PRL i do znanych poczynań w NRF w tym kierunku?

Stancwisko w poruszanej w tej nocie sprawie jest dla narodu polskiego jednym z najistotniejszych wskaźników stosunku do jego podstawowych i najżywcotniejszych interesów oraz do sprawy pokoju i bezpieczeństwa w Europie.

Podał do druku: *Józef Muszyński*

DÉMARCHES SZEFOW POLSKICH PRZEDSTAWICIELSTW DYPLOMATYCZNYCH W KRAJACH NATO

W związku z odpowiedzią rządów państw NATO na notę polską skierowaną do tych państw w lipcu 1960 r., polscy przedstawiciele dyplomatyczni dla udokumentowania zasięgu wzmagającej się akcji rewizjonistycznej w NRF złożyli aide-mémoire, którego tekst ogłoszono 8 października¹.

I

W ostatnich miesiącach ma miejsce w NRF nasilanie się akcji odwetowo-rewizjonistycznej w nie notowanych dotychczas rozmiarach.

Jeszcze niedawno rząd NRF usiłował stwarzać pozory, że nie identyfikuje się w pełni z jawnie odwetowo-rewizjonistycznymi kołami w NRF. Rozwijająca się ostatnio w NRF akcja odwetowo-rewizjonistyczna nie pozostawia już obecnie żadnych wątpliwości co do tego, że rząd NRF nie tylko w pełni popiera siły zachodnoniemieckiego rewizjonizmu i odwetu, lecz wręcz włączył ich plany do oficjalnego programu swej polityki państwowej. W ostatnim okresie stało się jasne, że rząd NRF dostarcza zachęty siłom rewizjonistyczno-odwetowym do ich działalności, otwarcie je finansuje i organizuje.

Wyrazem tego jest m. in. udział w manifestacjach rewizjonistycznych członków i oficjalnych przedstawicieli rządu NRF, w szczególności kanclerza Adenauera, prezydenta NRF Lübkego, wicekanclerza Erharda, ministra obrony Straussa, którzy w imieniu rządu NRF oficjalnie wysuwają roszczenia terytorialne wobec innych państw, wyrażają aprobatę dla programu sił odwetowo-rewizjonistycznych oraz zachęcają te siły do wzmoczenia ich działalności.

Rząd NRF głosi już oficjalnie, że uważa on ziomkostwa za instrument swej polityki. Podczas manifestacji rewizjonistycznej pod nazwą „Dzień Pomorza 1960” w Bochum w dniach 4—6 VI 1960 r., w której uczestniczyło 80 tys. osób, minister rządu NRF von Merkatz — powołując się na to, że przemawia w imieniu kanclerza Adenauera i rządu NRF — stwierdził, że rząd NRF nie uzna w żadnym wypadku Odry—Nysy jako ostatecznej granicy. Oświadczył on, że:

¹ „Trybuna Ludu” z 8 października 1960 r.